

Zamkovyi Oleksandr D. – student of the group 1CS-14b, faculty of information technology and computer engineering, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia.

Supervisor: Kobylyanska Irina M., Cand. Sc. (Ped.), Assistant Professor, Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: akobilanskiy@gmail.com.

УДК 331.4

Д.Е. Марков

ПОКРАЩЕННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ЗМЕНШЕННЯ ТРАВМАТИЗМУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

Вінницький національний технічний університет

У статті розглянуто охорону праці на підприємствах малого та середнього бізнесу. Виявлено основні причини високого виробничого травматизму на малих і середніх підприємствах. Розглянуто заходи щодо вдосконалення умов охорони праці. Виділено 4 основних напрямки щодо зменшення чисельності виробничого травматизму та поліпшення умов охорони праці на підприємствах малого та середнього бізнесу.

Ключові слова: малий і середній бізнес, охорона праці, травматизм на підприємствах, покращення охорони праці.

Improving occupational safety and reducing injuries at small and medium-sized businesses

The article deals with the protection of labor in small and medium-sized businesses. The main causes of high industrial injuries in small and medium enterprises are revealed. Measures to improve the conditions of labor protection are considered. There are 4 main directions in reducing the number of occupational injuries and improving the conditions of labor protection at small and medium enterprises.

Keywords: small and medium business, labor protection, injuries at enterprises, improvement of labor protection.

Питання вдосконалення та покращення умов охорони праці на підприємствах займають далеко не останнє місце в списку пріоритетних напрямків розвитку економіки, а для малих і середніх підприємств дані питання є найбільш гострими і актуальними.

Охорона праці – це найважливіший соціальний елемент політики держави, спрямований на поліпшення умов і якості праці на підприємствах, в тому числі на підприємствах малого та середнього бізнесу.

В економічно розвинених країнах будь-який підприємець, в тому числі і власник малої або середньої фірми, чудово розуміє, що створення сприятливих і безпечних умов праці призводить не тільки до скорочення виробничого травматизму і хвороб, а й до підвищення продуктивності та обсягів виробництва. І навпаки, витрати, які пов'язані з недоліками в умовах праці на підприємстві, є наслідком захворювань і травматизму, обумовлених шкідливим виробництвом.

Якщо взяти до уваги країни, які здобули незалежність від Росії, то, на жаль, рівень порушень охорони праці та виробничий травматизм на малих і середніх підприємствах все ще залишаються досить високими в порівнянні з економічно розвиненими країнами. Тому заходи щодо поліпшення умов охорони праці на підприємствах потребують постійного вдосконалення [1-5].

Аналіз науково-методичної літератури з проблем покращення стану охорони праці на підприємствах малого та середнього бізнесу, а також наукових досліджень, які присвячені цій проблемі, дозволив визначити три основні причини високого виробничого травматизму:

– недотримання законів, що стосуються охорони праці підприємцями та працівниками на підприємствах малого та середнього бізнесу. Але багато керівників малих і середніх підприємств

вважають, що законодавство і нормативні акти стосуються тільки великих підприємств. А також, найчастіше, особливо в умовах кризових явищ в економіці підприємці намагаються заощаджувати на витратах, пов'язаних з охороною праці. Сюди ж слід віднести і недостатність, а іноді і відсутність знань в області охорони праці у самих працівників;

– відсутність або нестача методичних матеріалів з питань охорони праці на підприємствах малого та середнього бізнесу. В умовах науково-технічного прогресу і модернізації виробництва велика частина нормативно-правових актів, що діють у сфері охорони праці, вже застаріли і не відповідають вимогам часу. А дії держави в області модернізації існуючих норм і вдосконалення законодавства в галузі охорони праці істотно відстають від процесів зміни сучасного виробництва;

– високий рівень корупції. Існуючий механізм нагляду і контролю на підприємствах малого та середнього бізнесу за дотриманням норм з охорони праці неефективний, в силу чистої формальності, ігнорування приписів і низьких розмірів штрафів, особливо підприємствами малого і середнього бізнесу. Сюди ж слід віднести низький рівень заробітної плати державних інспекторів, який дозволяє сумніватися в дійсній їх незалежності від роботодавців.

Держава повинна будь-яким чином стимулювати працівників і роботодавців до дотримання охорони праці на підприємствах малого та середнього бізнесу.

Одним з найважливіших заходів, спрямованих на поліпшення умов охорони праці працівників, є атестація робочих місць за умовами праці. Така робота проводиться вже понад 15 років і в даний час є одним з найпомітніших заходів в діяльності служб охорони праці. Вона дозволяє більш цілеспрямовано планувати роботу з охорони праці, а також реалізовувати право працівника на інформацію про умови його праці, а також на отримання компенсацій за несприятливі умови праці.

Також слід звернути більш пильну увагу на досвід економічно-розвинутих країн. Особливістю організації охорони праці в країнах з розвинутою економікою є те, що, хоча держава нормує і контролює умови праці, вся відповідальність за станом умов і охорони праці покладено на роботодавця. При цьому використовується широке участь недержавних організацій в роботі з технічного нагляду за проведенням випробувань технологій, обладнання, засобів механізації та автоматизації, матеріалів і сировини на відповідність їх безпеки для людини тощо. При цьому на державному і міждержавному рівнях ведеться підготовка і реалізація програм з охорони праці.

Ще одним дуже важливим заходом щодо поліпшення умов охорони праці на підприємствах малого та середнього бізнесу є соціальне партнерство. Основою системи захисту інтересів учасників трудових відносин є тристороння соціальне партнерство, організація діалогу між профспілками, роботодавцями за участю уряду. Також ведеться робота по ратифікації низки Конвенцій Міжнародної організації праці. Досвід економічно розвинутих країн показує, що соціальне партнерство з охорони праці вигідно для обох сторін: і для підприємця, і для працівника. Завдання соціального партнерства - спільними зусиллями адміністрації і профспілкового комітету домагатися виконання чинного законодавства з охорони праці.

Для малого та середнього бізнесу рекомендується пільгове оподаткування, яке дозволить стимулювати підприємців до поліпшення умов по охороні праці. В умовах кризи роботодавці в більшості своїй змушені знижувати витрати, в тому числі і на охорону праці. І це негативно позначається на діяльності підприємства, збільшуються випадки виробничого травматизму.

Висновок

Слід зазначити, що заходи щодо поліпшення умов охорони праці на малих і середніх підприємствах потребують постійного вдосконалення з урахуванням технологічного прогресу і часу. Спільний внесок держави, підприємця і працівника в поліпшення умов праці веде до зростання його продуктивності і до підвищення якості продукції, що важливо для роботодавців та одночасно допомагає зберегти здоров'я працівників.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Беліков А.С., Касьян А.І., Дмитрюк С.П. та ін. Основи охорони праці. Дніпропетровськ: Журфонд, 2007. - 494 с.
2. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовській М.О. Основи охорони праці: Підручник. - К.: Каравела, 2005. - 393 с.
4. Кодекс Законів про працю України. - Х.: Одісей, 2006. - 159 с.
3. Кобилянський О. В. Основи охорони праці: [навч. посіб.] / О. В. Кобилянський, І. М. Кобилянська, С. Л. Яблочников. – Вінниця: Планер, 2007. – 171 с.

4. Кобилянський О. В. Застосування сучасних методів дослідження і аналізу ризиків та небезпек на робочих місцях / О. В. Кобилянський, І. В. Заюков // Молодь в технічних науках : дослідження, проблеми, перспективи : Матеріали Міжнар. Інтернет-конф. (23–26 квітня 2015 року). – Вінниця : ТОВ Нілан-ЛТД, 2015. – С. 169–171.

5. Кобилянський О. В. Практичні аспекти формування у працівників професійних компетенцій з охорони праці / О. В. Кобилянський, І. М. Кобилянська // Наукові записки ВДПУ ім. М. Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія: Зб. наук. праць. – Вип. 40. – Вінниця: ТОВ Планер, 2013. – С. 215–220.

Марков Дмитро Едуардович – студент групи ІКН-14б, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Науковий керівник: *Кобилянська Ірина Миколаївна*, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: akobilanskiy@gmail.com

Markov Dmiro – student of the group ІCS-14b, faculty of information technology and computer engineering, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa.

Supervisor: *Kobyllyanska Irina M.*, Cand. Sc. (Ped.), Assistant Professor, Assistant Professor of Department of Health and Safety Studies, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: akobilanskiy@gmail.com.

УДК 656.83

О. В. Чумаченко

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМ МІЖНАРОДНИХ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Вінницький національний технічний університет

Запропоновано аналіз сучасних підходів до організації систем міжнародних вантажних перевезень, що дозволяє детально оцінити сучасні можливості міжнародних перевезень, їх основних форм, організації, якості та безпеки доставлення вантажу у зазначене місце.

Ключові слова: перевезення, міжнародне перевезення, транспортно-технологічна система, міжнародно-транспортний коридор.

MODERN APPROACHES OF ORGANIZATION OF SYSTEMS OF INTERNATIONAL CARRIAGE OF CARGOES

The analysis of modern approaches to the organization of international freight transportation systems is offered which allows to assess in detail the modern possibilities of international transportations, it's basic forms, organizations, quality and safety of the freight delivery to the specified place.

Keywords: transportation, international transportation, transport and technological system, international transport corridor.

У світовій економіці перевезенням відведена особлива роль, від міжнародних перевезень залежить ефективність, якість і розвиток зовнішньоекономічних зв'язків будь-якої країни, а також економіка в цілому. Тому важливою умовою є розвиток та аналіз сучасних форм, методів та підходів щодо вдосконалення систем міжнародних вантажних перевезень, задля зниження витрат на перевезення, скорочення часу на доставку, а також якісна та безпечна доставка вантажу.

Розрізняють сухопутні (залізничні й автомобільні), водні (річкові й морські), повітряні перевезення, також транспортування рідини та газу виконуються трубопровідним транспортом. За територіальною ознакою розрізняють міжнародні і внутрішні (каботажні) перевезення. Детальніше поняття перевезення розкриває термін транспортування [1].

«Міжнародні перевезення або міжнародні сполучення — це перевезення вантажів або